

4. Návrh pre projektovú prácu k téme Sacharidy

4.1 Návrh projektovej práce Nاستanú medové časy?

Ročník: šiesty (čiastočne – bez analýz), deviaty

Typ: domáci, dlhodobý, problémový

Popis úrovni v navrhovanom projekte

1. Podnet a motivácia

a) Výber témy

Med je jeden z málo produktov, ktorého výroba je stopercentne ponechaná prírode. Je zdrojom sacharidov, minerálnych látok, bielkovín (vrátane aminokyselín), enzýmov vitamínov. Pre vysoký obsah cukrov (70%) je med ideálnym zdrojom energie. Pre organizmus predstavuje „rýchly zdroj energie“. Odporúča sa nielen ťažko pracujúcim ľuďom, ale aj malým deťom. Med má veľa liečivých vlastností.

b) Cieľ projektu

Hlavným cieľom projektu je vykonať chemickú analýzu vzoriek medu v laboratóriu jednoduchými dôkazovými reakciami analytickej chémie, jednoduchými prístrojmi a setmi mobilnej analytiky či pomocou chemických kufríkov.

Čiastkové ciele projektu:

- zhromaždiť teoretické poznatky o mede, chemickom zložení medu a jeho význam pre človeka,
- prehĺbiť teoretické poznatky o sacharidoch,
- získať poznatky o mede z biológie,
- realizovať dotazníkový prieskum na škole na tému využitie medu v domácnostiach,
- skúmať a analyzovať rôzne vzorky medu z domácej produkcie a obchodnej siete,
- zrealizovať „Deň medu“ na škole,
- vypracovať výstup projektového vyučovania (tvorba nástenky, postera, príspevok do školského časopisu, webová stránka, školská konferencia, prezentácia a podobne),
- pri tvorbe výstupov rozvíjať digitálnu gramotnosť,
- rozvíjať komunikačné, sociálne, personálne, pracovné, občianske a iné kompetencie.

c) Miesto realizácie

Odborná učebňa chémie, školské laboratórium.

2. Spoločné plánovanie

- a) *Samostatná práca žiakov* – zbieranie informácií z odbornej literatúry a z internetových zdrojov k téme projektu. Med – historické hľadisko, fyzikálne a chemické vlastnosti medu, význam pre zdravie človeka, hľadisko zdravej výživy, princípy jednotlivých stanovení (dôkazové reakcie).
- b) *Skupinové práce žiakov* – žiaci sa rozdelia do 3 skupín, prvá skupina sa zameriava na prípravu dotazníka, samotnú realizáciu a vyhodnotenie dotazníka, druhá skupina analyzuje jednotlivé vzorky medu v školskom chemickom laboratóriu a spracúva údaje z chemickej analýzy a tretia skupina vytvára výstupy z projektovej práce.
- c) *Spoločná práca žiakov* – beseda so včelárom, akcia „Deň medu“ na škole spojená s predajom medu, prezentácia projektu.

Tab. 1 Plán práce

MESIAC	VYKONÁVANÁ ČINNOSŤ
SEPTEMBER	Úvod do problematiky chémie a výživy. Sladidlá v potravinárstve. Med, cukor, náhradné sladidlá.
OKTÓBER	Teoretické východiská pre vypracovanie projektu.
NOVEMBER	Príprava dotazníka pre spolužiakov o konzumácii medu.
DECEMBER	Dotazníkový prieskum a jeho vyhodnotenie.
JANUÁR	Chemická analýza vzoriek medu v laboratóriu na škole jednoduchými dôkazovými reakciami analytickej chémie, jednoduchými prístrojmi a setmi mobilnej analytiky, pomocou chemických kufríkov.
FEBRUÁR	Chemická analýza vzoriek medu na vybraných odborných pracoviskách za účelom presnejšieho stanovenia jednotlivých zložiek medu.
MAREC	Spracovanie údajov z chemickej analýzy medu.
APRÍL	Príprava propagačného materiálu o mede pre spolužiakov.
MÁJ	Beseda so včelárom, akcia „Deň medu“ na škole spojená s predajom medu.
JÚN	Vypracovanie projektovej práce a jej prezentovanie.

3. Realizácia a prezentácia výsledkov

Samotná realizácia prebieha podľa vypracovaného plánu. Je potrebné sa sústrediť hlavne na spracovanie teoretických poznatkov o zložení a význame medu pre ľudský organizmus.

Ďalšia fáza spočíva v príprave dotazníka o mede pre spolužiakov v škole, ktorú realizujú všetci študenti. Následné spracovanie a vyvodenie záverov z číselných údajov si študenti rozdelia medzi sebou po jednotlivých otázkach. V tejto časti sa uplatňujú schopnosti študentov ovládajúcich hlavne grafické spracovanie údajov.

Ďalej nasleduje praktická časť práce. Podľa možností študentov a lokalít ich bydliska sa vyberie skupina študentov, ktorá zabezpečí rôzne vzorky medu líšiace sa od seba miestom a taktiež aj pôvodom vzniku. Niektoré vzorky môžu byť aj z obchodnej siete.

Pri realizovaní praktickej časti sú často študenti motivovaní hlavne svojou vlastnou zvedavosťou. Táto časť sa rozdelí do dvoch blokov. V jednom bloku študenti pracujú v chemických laboratóriách na odbornom pracovisku v blízkom okolí, kde je možná analýza a presné stanovenie parametrov vo vzorkách na vybraných prístrojoch. Druhá časť chemického experimentovania je realizovaná v chemickom laboratóriu na škole, kde projekt prebieha. Študenti tiež pracujú s monitorovacím kufríkom.

Výsledky meraní sú spracované formou protokolov. Úlohou študentov je porovnať vlastnú analýzu s údajmi uvedenými v normách pre kvalitu medu vychádzajúcich z Potravinového kódexu. Zároveň majú posúdiť kvalitu medu z domácej produkcie, od slovenských spracovateľov a dovážaného zo zahraničia.

Nasleduje overenie získaných vedomostí v praxi - študenti pripraví stretnutie s včelárom.

Pre informovanie o činnosti v rámci projektu, žiaci vytvoria napr. propagačný materiál a webovú stránku, alebo napíšu článok do školského časopisu či školského rozhlasu. Pripraví na škole akciu „Deň medu“, kde si žiaci školy majú možnosť rozšíriť svoje vedomosti o mede prostredníctvom vytvorených propagačných materiálov.

4. Hodnotenie výsledkov projektu

- hodnotenie žiackych výstupov z projektu (nástenka, prezentácia, článok) pridelením bodov, pričom je potrebné zamerať sa na obsah (odbornosť a kreativita), spôsob prezentovania, obhajobu,
- hodnotenie výsledkov projektu na webovej stránke školy formou on-line dotazníka,
- účasť na žiackej vedeckej konferencii v škole za prítomnosti spolužiakov, učiteľov, rodičov a vedením školy, kde žiaci predvedú svoje dosiahnuté výsledky,
- „Písaná pošta“ – každý účastník dostane papierik s menami prezentujúcich napíše naň názor na prezentujúceho a pošle ďalej,
- hodnotenie experimentálnej zručnosti žiakov,
- výstupy v školskom rozhlase [1].

Medzipredmetové vzťahy k uvedenej téme

<i>Biológia</i>	Význam medu pre zdravie človeka a hľadisko zdravej výživy (liečivé účinky medu, odporúčaná a liečebná dávka medu pre zdravie človeka).
<i>Dejepis</i>	História medu.
<i>Fyzika</i>	Fyzikálne vlastnosti medu (vôňa, farba, chuť, konzistencia, hustota, viskozita).
<i>Slovenský jazyk</i>	Charakteristika dotazníka, zásady tvorby dotazníkových otázok, charakteristika besedy.
<i>Matematika</i>	Grafické spracovanie a štatistické vyhodnotenie dotazníka.
<i>Výtvarná výchova</i>	Tvorba nástenky a posterov.

- [1] **GANAJOVÁ, M., KALAFUTOVÁ J., MULLEROVÁ V., SIVÁKOVÁ M.:
Projektové vyučovanie v chémii. 1. vyd. Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2010.
144 s. ISBN 978-80-8118-058-3.**